

NESBA.

TYT TÜRKÇE · PARAGRAF

05

Çoklu Paragraf

KOLAY · 20 SORU

1-2. soruları aşağıdaki parçaya göre cevaplayınız.

Kar yağdıktan sonra sokağa çıkan herkes, kentin sanki sesi kısılmış gibi sustuğunu fark eder. Bu sessizliğin nedeni yalnızca insanların evlerine çekilmesi değildir. Yeni yağmış kar, birbirine gevşekçe tutunmuş tanelerden oluşur ve tanelerin arasında çok sayıda küçük boşluk bulunur. Bir araba ya da bir ayak sesi bu yüzeye ulaştığında ses dalgaları geri yansımak yerine bu boşlukların içinde dolaşarak zayıflar. Böylece kar örtüsü, bir kayıt stüdyosunun duvarlarını kaplayan süngerler gibi sesi emer. Ancak bu etki kalıcı değildir. Kar eriyip yeniden donduğunda ya da yüzeyi sertleşip buza döndüğünde boşluklar kapanır ve yüzey sesi emmek yerine yansıtmaya başlar.

1. Bu parçada asıl anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?
- (A) Karlı havalarda insanların dışarı çıkmaması kentteki sesi azaltır.
- (B) Kayıt stüdyolarında sesi emmek için karı andıran malzemeler kullanılır.
- (C) Taze karın boşluklu yapısı sesi emerek çevreyi sessizleştirir.
- (D) Buza dönüşen kar, sesi yeni yağmış kardan daha iyi emer.
- (E) Soğuk havada ses dalgaları uzaklara yayılmadan söner.

2. Bu parçaya göre aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- (A) Karlı havalardaki sessizlik, insanların evlerine çekilmesinden kaynaklanmaz.
- (B) Taze kar tanelerinin arasında çok sayıda küçük boşluk vardır.
- (C) Ses dalgaları, taze karın boşluklarında dolaşırken zayıflar.
- (D) Eriyip yeniden donan kar, sesi yansıtmaya başlar.
- (E) Kar örtüsünün sesi emme özelliği zamanla değişebilir.

3-4. soruları aşağıdaki parçaya göre cevaplayınız.

Antik Yunan şairi Arkhilokhos'a ait olduğu kabul edilen bir dize, "Tilki çok şey bilir, kirpi ise tek ama büyük bir şey bilir." der. Düşünür Isaiah Berlin, yaklaşık yirmi altı yüzyıl sonra bu dizeden yola çıkarak yazarları ve düşünürleri iki gruba ayırmayı denemiştir. Kirpiler, dünyayı tek bir büyük düşüncenin çevresinde açıklamaya çalışır; her şeyi o merkeze bağlar. Tilki ise birbirine bağlanmayan pek çok konunun peşinden gider, çelişkilerden rahatsız olmaz. Bu ayrım ilk bakışta eğlenceli bir sınıflandırma gibi görünse de bence asıl değeri, kendi düşünme alışkanlığımızı fark etmemizi sağlamasıdır. Hangisinin daha üstün olduğunu sormak ise yersizdir; kirpinin derinliği de tilkinin merakı da insan düşüncesine kendine özgü katkılar sunar.

3. Bu parçada tilki ile kirpinin karşılaştırılmasının nedeni aşağıdakilerden hangisidir?

- (A) Antik Yunan'da hangi hayvanın daha akıllı sayıldığını göstermek
- (B) Tilkinin kirpiden daha çok bilgiye sahip olduğunu kanıtlamak
- (C) İki hayvanın doğada hayatta kalma yollarını açıklamak
- (D) Berlin'in Arkhilokhos'un dizesini yanlış yorumladığını belirtmek
- (E) İki ayrı düşünme biçimini somutlaştırmak

4. Bu parçanın yazarının tilki ve kirpi ayrımı karşısındaki tutumu için aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?

- (A) Ayrımı eğlenceli bir oyun olarak görüp üzerinde durmaya değer bulmaz.
- (B) Ayrımı, iki düşünme biçiminden birini yüceltmeden değerli bulur.
- (C) Kirpinin derinliğini tilkinin merakından daha üstün tutar.
- (D) Ayrımın, düşünürleri sınıflandırmada yetersiz kaldığını savunur.
- (E) Tilkilerin çelişkilerden rahatsız olmamasını eleştirir.

5-6. soruları aşağıdaki parçaya göre cevaplayınız.

Osmanlı denizcisi Piri Reis'in 1513 yılında Ceylan derisi üzerine çizdiği dünya haritasının bugün yalnızca bir parçası elimizdedir. Bu parça, 1929'da Topkapı Sarayı'nda yürütülen bir çalışma sırasında ortaya çıkmıştır. Haritayı değerli kılan yalnızca eskiliği değildir. Piri Reis, haritanın kenarlarına düştüğü notlarda farklı dönemlere ait yaklaşık yirmi haritadan yararlandığını, bunlar arasında Kolomb'un çizdiği bir haritanın da bulunduğunu yazar. Kolomb'un o haritası bugün kayıp olduğu için Piri Reis'in eseri, Amerika kıyılarına ilişkin o dönemin bilgisini bize ulaştıran ender belgelerden biri sayılır. Denizci, böylece dağınık kaynakların birikimini tek bir haritada buluşturmuştur.

5. Bu parça için en uygun başlık aşağıdakilerden hangisidir?

- (A) Osmanlı Denizciliğinin Altın Çağı
- (B) Ceylan Derisinden Kâğıda Uzanan Haritacılık Serüveni
- (C) Topkapı Sarayı'nın Gizli Hazineleleri
- (D) Pek Çok Haritanın Bilgisini Taşıyan Harita
- (E) Kolomb'un Amerika Yolculukları

6. Bu parçadan aşağıdakilerin hangisine ulaşılabilir?

- (A) Piri Reis'in haritası bugün eksiksiz olarak korunmaktadır.
- (B) Piri Reis, haritasını çizebilmek için Amerika kıyılarına kendisi giderek gözlem yapmıştır.
- (C) Kolomb'un çizdiği harita Topkapı Sarayı'nda saklanmaktadır.
- (D) Piri Reis, haritasında başka haritacıların çalışmalarından yararlanmıştır.
- (E) Harita, çizildiği dönemde Avrupa'da büyük ilgi görmüştür.

7-8. soruları aşağıdaki parçaya göre cevaplayınız.

Susadığımızı hissettiğimizde su içeriz ve çoğumuz bunun yeterli olduğunu düşünürüz. Oysa susama duygusu her yaşta aynı keskinlikte çalışmaz. Yaş ilerledikçe vücudun su eksikliğini haber veren bu uyarı zayıflar; yaşlı bir kişi, vücudu suya ihtiyaç duyduğu hâlde susadığını fark etmeyebilir. Bu durum, özellikle sıcak yaz günlerinde baş dönmesi, halsizlik ve dikkat dağınıklığı gibi sorunlara yol açabilir. Bu nedenle yaşlı yakınlarımızın su içmesini susamalarına bırakmamak gerekir. Gün içinde belirli aralıklarla bir bardak su ikram etmek, yemeklerin yanına su koymak ya da su oranı yüksek meyveleri sofrada bulundurmak küçük ama etkili önlemlerdir.

7. Bu parçada yazarın asıl amacı aşağıdakilerden hangisidir?

- (A) Yaşlıların su ihtiyacının susama duygusuna bırakılmaması gerektiğine dikkat çekmek
- (B) Sıcak yaz günlerinde görülen sağlık sorunlarını sıralamak
- (C) Susama duygusunun vücutta nasıl oluştuğunu açıklamak
- (D) Su oranı yüksek meyvelerin besin değerini anlatmak
- (E) Gençlerin yaşlılara göre daha çok su içtiğini göstermek

8. Bu parçanın anlatımıyla ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- (A) Yaygın bir düşünce ele alınıp düzeltilmiştir.
- (B) Neden-sonuç ilişkilerinden yararlanılmıştır.
- (C) Okura bazı önerilerde bulunulmuştur.
- (D) Bilgi vermeye dönük bir anlatım benimsenmiştir.
- (E) Bir uzmanın sözüne başvurulmuştur.